

Moralne problemy współczesności
Podyplomowe Studium Filozofii i Etyki
ISNS UW, 2014/2015

Prowadząca: dr Monika Rogowska-Stangret
Instytut Filozofii, Uniwersytet Warszawski
e-mail: monika.rogowska@gmail.com

E-mail kursu: etyka2014.15@gmail.com
Login: etyka2014.15
Hasło: etyka2014

(Lektury obligatoryjne oznaczone są „•”; dodatkowe „–”).

Semestr zimowy:

11.10.2014 **Wprowadzenie. Po co nam filozofia?**

Etyka i medycyna:

25.10.2014 **Wspomagana prokreacja:**

- Z. Szawarski, *Etyka i zapłodnienie pozaustrojowe*, w: tenże, *Mądrość i sztuka leczenia*, Wydawnictwo Słowo/obraz Terytoria, Gdańsk 2005, ss. 219-242;
- O. Nawrot, *Macierzyństwo zastępcze – aspekty moralno-prawne*, „Etyka” 2000 (33), ss. 175-194.

8.11.2014 **Przerywanie ciąży:**

- P. Singer, *Pozbawienie życia: embrion i płód*, w: tenże, *Etyka praktyczna*, KIW, Warszawa 2003, ss. 135-169;
- M. A. Warren, *Przerywanie ciąży*, w: P. Singer (red.) *Przewodnik po etyce*, KIW, Warszawa 1993, ss. 347-359;
- Z. Szawarski, *Przerywanie ciąży – etyka, polityka i prawo*, w: tenże, *Mądrość i sztuka leczenia*, Wydawnictwo Słowo/obraz Terytoria, Gdańsk 2005, ss. 167-192.

22.11.2014 **Transplantacje:**

- Z. Szawarski, „*Kupi żywe oko*”. *Rozważania o etyce transplantacji*, „Etyka” 2000 (33), ss. 157-73;
- T. Biesaga, *Wobec zgody domniemanej i zawłaszczania zwłok do transplantacji*, „Medycyna Praktyczna” 2006 (1). (Artykuł dostępny na stronie serwisu Medycyna Praktyczna – portal dla lekarzy: <http://www.mp.pl/artykuly/?aid=27457>).

6.12.2014 **Eutanazja:**

- H. Kuhse, *Eutanazja*, w: P. Singer (red.), *Przewodnik po etyce*, KIW, Warszawa 1993, ss. 337-347;
- P. Singer, *Pozbawianie życia: ludzie*, w: tenże, *Etyka praktyczna*, KIW, Warszawa 2003, ss. 171-208;
- J. Hołówka, *Eutanazja*, w: tenże, *Etyka w działaniu*, Pruszyński i S-ka, Warszawa 2001, ss. 111-114;
- T.L. Beauchamp, J. F. Childress, *Zabicie i przyzwolenie na śmierć, Uzasadnione asystowanie przy umieraniu* w: tychże, *Zasady etyki medycznej*, ss. 233-251.

Etyka i media:

20.12.2014 Etyka internetowa:

- T. W. Bynum, *Etyka a rewolucja informatyczna*, tekst dostępny na stronie <http://mumelab01.amu.edu.pl/Wprowadzenie-HTML/KO-03-01.html>;
- W. J. Bober, *Powinność w świecie cyfrowym. Etyka komputerowa w świetle współczesnej filozofii moralnej*, rozdział II „Etyka w cyfrowym świecie”, ss. 48-73;
- W. J. Bober, *Powinność w świecie cyfrowym. Etyka komputerowa w świetle współczesnej filozofii moralnej*, Dodatek (własność oprogramowania), ss.181-187;
- J. Kulesza, *Ius internet. Między prawem a etyką*, rozdział I (*Etyka w Internecie*), ss. 15-50, rozdział II (*Etyka cyberspoleczości na przykładzie Wikipedii*), ss. 52-77.

9.01.2015 Etyka, wizerunek, reklama, fotografia:

- J. Bator, *Wizerunek kobiety w reklamie telewizyjnej*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 1998 (artykuł dostępny na stronie: http://www.bezuprzedzen.org/doc/wizerunek_kob_w_reklamie.pdf);
- N. Wolf, *Kultura oraz Poza mitem urody*, w: taż, *Mit urody*, Wydawnictwo Czarna Owca, Warszawa 2014, ss. 87-119 oraz 337-358;
- J. Butler, *Tortury a etyka fotografii: refleksje u boku Sontag*, w: taż, *Ramy wojny. Kiedy życie godne jest optakiwania?*, Instytut Wydawniczy Książka i Prasa, Warszawa 2011, ss. 169-212;
- B. Friedan, *Sprzedaż sprofilowana pod kątem płci*, w: taż, *Mistyka kobiecości*, Wydawnictwo Czarna Owca, Warszawa 2012, ss. 284-313.

Etyka, polityka, społeczeństwo:

16.01.2015 Równość, dyskryminacja:

- B. Boxill, *Równość, dyskryminacja i polityka preferencji*, w: Singer P. (red.) *Przewodnik po etyce*, KIW, Warszawa 1993, s. 381-389;
- P. Singer, *Równość i jej implikacje*, w: tenże, *Etyka praktyczna*, KIW, Warszawa 2003, ss. 30-64;
- J. Hołówka, *Równość*, w: tenże, *Etyka w działaniu*, Prószyński i S-ka, Warszawa 2001, ss. 285-301;
- H. Arendt, *Refleksje na temat Little Rock*, w: taż, *Odpowiedzialność i władza sądzona*, Prószyński i S-ka, Warszawa, ss. 51-79, ss. 223-243.

7.02.2015 Równość praw i odmiennność stylów życia:

- J. Hołówka, *Homoseksualizm*, w: tenże, *Etyka w działaniu*, Prószyński i S-ka, Warszawa 2001, s. 159-178;
- M. Klinowski, *Moralność, reprodukcja i homoseksualizm. Krytyczna analiza argumentów przeciwko związkom osób tej samej płci*, „Diametros” 2005 (5), ss. 21-50 (Artykuł dostępny na: www.diametros.iphils.uj.edu.pl/pdf/diam5klinowski.pdf);
- K. Karasiewicz, R. Lawendowski, *Dlaczego pary homoseksualne mają być gorszymi rodzicami? Czyli o uprzedzeniach wobec rodzicielstwa par homoseksualnych*, w: A. Chybicka, M. Kaźmierczak (red.), *Kobieta w kulturze – kultura w kobiecie*, Oficyna Wydawnicza „Impuls” Kraków 2006, ss. 287-302.

21.02.2015 **Wielokulturowości, tolerancja i fundamentalizm:**

- E. Podrez, *Tolerancja – problemy i dylematy nie tylko moralnej natury*, w: A. Borowiak, P. Szarota (red.), *Tolerancja i wielokulturowość – wyzwania XXI wieku*, Wyd. SWPS Academia, Warszawa 2004, ss. 15-27;
- A. Szahaj, *Relatywizm i fundamentalizm oraz inne szkice z filozofii kultury i polityki*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2008: Rozdziały: Relatywizm i fundamentalizm, ss. 13-26; Kłopoty z wielokulturowością, ss. 57-70; Etyczne i polityczne dylematy ideologii wielokulturowości, ss. 71-80.

Semestr letni:

7.03.2015 **Etyka i płeć:**

- M. Środa, *Czy etyka ma płeć?*, w: „Etyka” 45, 2012, dostępne na stronie: <http://etyka.uw.edu.pl/wp-content/uploads/2013/6/45scrd/02-Sroda-czy-etyka-ma-plec.pdf>;
- J. Grimshaw, *Czy istnieje etyka kobieca?*, w: P. Singer (red.), *Przewodnik po etyce* KIW, Warszawa 1993, ss. 537-545;
- J. Różyńska, *Etyka troski, czyli jak kobiety myślą i mówią o moralności*, dostępne na stronie: http://www.ekologiasztuka.pl/pdf/etyka_troski_rozynska.pdf;
- R. Braidotti, *Postsekularna etyka feministyczna*, w: E. H. Oleksy (red.), *Tożsamość i obywatelstwo w społeczeństwie wielokulturowym*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008, ss. 56-77.

21.03.2015 **Problem ubóstwa:**

- N. Dower, *Nędza na świecie*, w: P. Singer, *Przewodnik po etyce*, KIW, Warszawa 1993, ss. 315-326;
- P. Singer, *Bogaci i biedni*, w: tenże, *Etyka praktyczna*, KIW, Warszawa 2003, ss. 209-235;
- P. Singer, *Życie, które możesz ocalić*, rozdział 1, ss. 21-47.

11.04.2015 **Tortury i kara śmierci:**

- J. Hołówka, *Kara*, w: tenże, *Etyka w działaniu*, Prószyński i S-ka, Warszawa 2001, ss. 324-343;
- A.M. Dershowitz, *Czy powinno się torturować terrorystę, gdy bomba tyka?*, w: T. Żuradzki, T. Kuniński (red.), *Etyka wojny. Antologia tekstów*, ss. 377-404;
- J. Butler, *Polityka seksualna, tortury i sekularne ujmowanie czasu*, w: tenże, *Ramy wojny. Kiedy życie godne jest oplakiwania?*, Instytut Wydawniczy Książka i Prasa, Warszawa 2011, ss. 169-212.

25.04.2015 **Problem brudnych rąk:**

- J. Coady, *Polityka i problem brudnych rąk*, w: P. Singer (red.), *Przewodnik po etyce*, KIW, Warszawa 2000, ss. 420-431;
- T. Kuniński, *Problem brudnych rąk. Jak może być złe robienie tego, co słuszne?*, „Diametros” 2010 (25):1-19 (Artykuł dostępny na stronie: <http://www.diametros.iphils.uj.edu.pl/pdf/diam24kuninskien.PDF>).

9.05.2015 **Pornografia i prostytutka:**

- J. Hołówka, „Prostytucja”, w: *Etyka w działaniu*, Prószyński i S-ka, Warszawa 2001, ss.139-153;

- J. Hołówka, „Pornografia”, w: *Etyka w działaniu*, Pruszyński i S-ka, Warszawa 2001, ss.119-130;
- A. Dworkin, *Pornografia jest faktem*, biuletyn OŚKA, (1) 2000, s. 35-37;
- A. Araszkiewicz, *Kobieta w pornografii: feministyczne sprzeczności*, biuletyn OŚKA, (1) 2000, s. 38-42;
- J. M. Coetzee, *Szkodliwość pornografii: Catharine MacKinnon*, w: tenże, *Obraza. Eseje o cenzurze*, Znak, Kraków 2011, ss. 101-132.

23.05.2015 **Etyka środowiskowa:**

- P. Singer, *Środowisko*, w: tenże, *Etyka praktyczna*, KIW, Warszawa 2003, ss. 250-271;
- R. Elliot, *Etyka ekologiczna*, w: Singer P. (red.), *Przewodnik po etyce*, KIW, Warszawa 2000, ss. 326–336.

13.06.2015 **Zwierzęta i ludzie:**

- G. Böhme, *Człowiek i zwierzę*, w: tenże, *Antropologia filozoficzna. Ujęcie pragmatyczne*, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 1998, ss. 204-216.
- P. Singer, *Równość dla zwierząt? oraz Pozbawienie życia: zwierzęta*, w: tenże, *Etyka praktyczna*, KIW, Warszawa 2003, ss. 65-88 oraz ss.113-134;
- D. DeGrazia, *O byciu osobą poza gatunkiem Homo sapiens*, w: P. Singer (red.), *W obronie zwierząt*, KIW, Warszawa 1993, ss. 63-80;
- D. Haraway, *Manifest gatunków stowarzyszonych*, w: A. Gajewska (red.), *Teorie wywrotowe. Antologia przekładów*, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 2012, ss. 241-260.

20.06.2015 Ostatnie zajęcia. Egzamin pisemny.

Zaliczenie przedmiotu:

Przedmiot zaliczany jest na ocenę egzaminacyjną. Na końcową ocenę składa się:

Aktywność 50 %:

Dopuszczalne są 3 nieobecności w roku akademickim. Każda dodatkowa nieobecność skutkuje obniżeniem końcowej oceny o jeden stopień.

Przygotowanie do zajęć, znajomość literatury obowiązkowej i aktywne uczestniczenie w dyskusjach.

Przygotowanie referatu(ów) dotyczących wybranego problemu etycznego w oparciu o wskazaną literaturę. Ocena referatu może stanowić do 30% oceny końcowej.

Wynik końcowego egzaminu 50%

Egzamin będzie miał formę pisemną. Będzie się składał z kilkunastu pytań testowych dotyczących literatury obowiązkowej oraz dwóch krótkich pytań otwartych z zakresu problematyki interesującej słuchacza/kę.

Oceny będą wystawiane według następującej skali: 100-90% - ocena 5,0; 89-85% - ocena 4,5; 84-75% - ocena 4,0; 74-70% - ocena 3,5+; 69-60% - ocena 3,0; 59-0% - 2.